

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 806/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen uimarantojen ja uimapaikkojen turvallisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 806/2022 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä varmistaakseen, että uimarannat ja uimapaikat täyttävät Tukesin asettamat turvavaatimukset ja että kyseisistä paikoista on laadittu Tukesin edellyttämä turvallisuusasiakirja?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Yleisten ja elinkeinotoiminnassa käyttöön tarjottavien uimarantojen ja -paikkojen turvallisuudesta säädetään kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011). Uimarannat ovat laissa tarkoitettuja kuluttajapalveluita. Uimarantojen terveydellisiin olosuhteisiin, kuten veden laatuun, sovelletaan terveydensuojelulakia (763/1994). Uimarantojen rakenteisiin sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslakia (132/1999). Kuluttajapalveluita tarjoavalle toiminnanharjoittajalle asetetaan kuluttajaturvallisuuslaissa velvoitteita, kuten yleinen huolellisuusvelvollisuus ja turvallisuusasiakirjan laatiminen. Vastuu uimarannan turvallisuudesta on toiminnanharjoittajalla, joka on tyypillisesti kunta.

Toiminnanharjoittajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistuttava siitä, että kuluttajapalvelusta ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Toiminnanharjoittajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kuluttajapalvelusta, ja hänen on arvioitava niihin liittyvät riskit. Toiminnanharjoittajan on myös laadittava turvallisuusasiakirja, joka sisältää suunnitelman vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi sekä niistä tiedottamiseksi palvelun tarjoamisessa mukana oleville. Toiminnanharjoittajan on selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla annettava kuluttajille ja kuluttajiin rinnastettaville tarvittavat tiedot, jotta he pystyvät arvioimaan kuluttajapalveluun liittyvät vaarat.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes valvoo kuluttajaturvallisuuslain noudattamista sekä suunnittelee, ohjaa ja kehittää valvontaa. Tukes kirjaa ja käsittelee kaikki sille ilmoitetut kuluttajapalveluissa tapahtuneet onnettomuudet. Lisäksi Tukes saa onnettomuustietoa median kautta. Vuonna 2022 Tukes käsitteli yhteensä 180 valvonta-asiaa, joihin liittyi asiakkaan loukkaantuminen kuluttajapalvelussa. Kaikkiaan vakavia eli pitkäaikaiseen vammaan, pysyvään vammaan tai kuole-

maan johtaneita onnettomuuksia oli 42, joista yhdeksän johti kuolemaan. Eniten vakavia onnettomuuksia tapahtui uintiin liittyvissä palveluissa eli uimarannoilla, uimahalleissa ja kylpylöissä: näitä oli 16, joista kahdeksan johti asiakkaan kuolemaan. Vain pieni osa hukkumiskuolemista, joita tämänhetkisen tiedon mukaan oli vuonna 2022 yhteensä 94, tapahtuu yleisillä uimarannoilla tai muutoin kuluttajapalvelussa.

Koska uimarannat ovat Tukesin havaintojen perusteella korkeariskinen kuluttajapalvelutyyppi, Tukes painottaa niitä nykyisessä toiminnassaan merkittäväällä tavalla kohdentautumiseen ja tulee tekemään niin myös tulevina vuosina. Tukes ottaa havainnot huomioon työssään myös niin, että se pyrkii kohdentamaan valvontaansa riskiperusteisesti painottaen sitä niille turvallisuuden osa-alueille, joilla toiminnanharjoittajilla on parannettavaa. Vuosina 2018–2022 Tukes teki yhteensä 117 sellaista valvontakäyntiä, joilla se valvoi tyypillisesti osana muuta turvallisuusjohtamisen tasoa, miten palveluntarjoaja on noudattanut kuluttajaturvallisuuslakia uimarantojen osalta. Samalla ajanjaksolla Tukes käsitteli 99 uimarantojen turvallisuutta koskevaa valvontatapausta, joista suurin osa käynnistettiin palveluntarjoajan ilmoitettua havaitsemastaan läheltä piti -tilanteesta, tapahtuneesta onnettomuudesta tai muusta vaarasta. Viraston havaintojen mukaan uimarantoja tarjoavat palveluntarjoajat noudattavat turvallisuusvaatimuksia eritasoisesti, turvallisuusasiakirjan laatimisvelvollisuutta kuitenkin hyvin. Palveluntarjoajat noudattavat viraston yksittäistapauksessa antamia toimenpidekehotuksia vapaaehtoisesti. Viraston havaintojen perusteella uimarantojen turvallisuustilanne ei ole heikentynyt ja se on itse asiassa rantavalvonnan osalta hieman kohentunut.

Valvontatyön lisäksi Tukes pyrkii parantamaan uimarantojen kuluttajaturvallisuutta aktiivisen viestinnän ja kouluttamisen sekä palveluntarjoajille kehitettyjen työkalujen avulla. Virasto tarjoaa verkkosivuillaan kuluttajapalvelujen tarjoajille yleisiä ohjeita, suunnitelmapohjan palveluun liittyvien vaarojen tunnistamiseksi ja pienentämiseksi, turvallisuustoiminnan itsearviointityökalun turvallisuuden hallinnan nykytilan arviointiin, turvallisuusasiakirjapohjan sekä erillisen ohjeen kuluttajalle annettavista tarpeellisista tiedoista. Tukesin verkkosivuilla on myös erityisesti uimarantojen ylläpitäjille suunnattua materiaalia, kuten erillinen ohje uimarantojen turvallisuudesta suosituksineen esimerkiksi vesialueiden syvyyksistä ja rantavalvonnasta sekä rantavalvontatyökalu valvontatarpeen arvioimiseksi. Tukes järjestää uimarantojen ylläpitäjille myös koulutusta.

Katson näiden tietojen valossa, että uimarantojen turvallisuutta koskeva lainsäädäntö on ajan tasalla ja kyse on pitkälti siitä, että Tukesin toimenpiteet tavoittavat tehokkaalla tavalla uimarantojen ylläpitäjät, joiden vastuulla uimarantojen turvallisuus on.

Helsingissä 17.3.2023

Työministeri Tuula Haatainen

VN/6972/2023-TEM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: